

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utcza 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Mindig a váltó.

Nem kell ahoz éles látás, hogy a napjainkban nagyon is tulhajtott fényűzés nyomában settenkedő árnyat, legott felismerjük. Ma a legtöbb ember többet akar mutatni, mint amennyit üres zsebe megenged. Ma a legtöbb ember nem akarja beérni szerény, olykor elég szép jövedelmével. Kapzsiság, türelmetlenség izgat sok embert. A kegyelmes ur patikajogot közvetít. A szegény ember váltót hamisít. A tekintélyes ember szanatóriumba menekül, a szegény bűnöst börtön, családját uymoruság várja.

Hát nem azért van mindez, mert a legtöbb ember a nagyzás hóbortjának enged? Feledik az ilyenek, hogy a váltóval nem okosan bánót az a fogságba juttatja, öngyilkosságba kergeti.

Régebben a köznép bizott egymásban. Nem kellett irás, nem kellett tanu, egyik ember kisegítette a másikat. Az adós kötelességének ismerte fizetni. Ma azok is foglalkoznak váltóval, akik fogalommal sem bírnak arról, hogy tulajdonképpen mi is az a váltó. A kezeskedés divattá lett, a per, a vagyomból való kiforgatás napirenden van. A váltó, az eladósodás áldozatait szedi. Megdöbbentő körülmény ez. Annak idején nagy

szenciót keltett a tiszapolgári váltóka-
varodás, mely a helybeli törvényszék tárgyaló termében nyert szomorú befejezést. Akkor sokat irtak, sokat beszéltek a váltóképességről. Mindez elmúlt. A pénzügyek, bankházak, uzsorások szaporodnak. A forgalomba hozott váltók óriási száma, folyton növekszik. Váltót irtanak alá azok is, akik iskolába sohasem jártak. Hogyan? Erre kínos dolog magyarázatot adni.

Egy öreg gazda kilincsel városunkban és panasolja, hogy váltót nem is irt alá, mégis foglalták. Most, tehát az utolsó percben védekeznek. Itt a hiba. Az öreg gazda iskolába sohasem járt, a váltót, peres eljárást nem ismeri. A hivatalos iratokat a ládafiába tette, mert ő nem adós. Ügyvédhez nem ment tanácsért, mert járatlanságában úgy okoskodott, hogy aki nem tartozik, annak nincs szüksége jogsegélyre. Tehát foglalták azon öreg gazdát, aki tanyai magányában csak az előtte ismert adókönyveit forgatja.

Hogy a szóban levő váltóval mi történt, azt megvilágosítani, nem a mi feladatunk. Szó nélkül azonban nem hagyhatjuk, hogy a váltó veszedelmes és olyan eszköz a tudatlan népre, mely tömérdek kárt okoz. Épen ezért nagyon

kivánatos, hogy a köznépet meg kell ismertetni a váltó erejével. Nem azt akarjuk mondani, hogy tudományos előadásokat tartsanak a váltóról, hanem azt hogy a néppel, a nép nyelvén ismertessék meg a köznép sorsa iránt érdeklődők a váltóval való bánásmódot.

Népünk ma már annyira értelmes, hogy az egyszerű szavakkal előadott magyarázatot megérti. Ha tudni fogja a köznép, hogy a váltót lejáratkor rendezni kell, akkor nem kölcsönöz, nem vásárol bizonytalanra. Ha mindezt tudja, nem szivére, hanem észére hallgat, midőn kezesnek szólítják. Mennyire utja volna vágva ezáltal az eladósodásnak, de azon haszna is megvolna az ismeretnek, hogy hamisított váltó peresítése esetén, ügyvédhez fordulna a becsapott ember és nem akkor védekeznek, midőn már késő.

Pusztul a nép, mert fényűző életet él, míg váltóra hitelt kap. Ha aztán váltóra váltó következik, nem maradhat el a költséges perelés. Ehez aztán nem hiányzik egyéb, mint az, hogy a közönséges halandó védekezni, vagy a saját ügyét rendezni ne tudja. Bizony, bizony nem a nép kezébe való a váltó, mert aki ezzel bánik, megsebzí magát, mint azon gyermek, akinek borotva került a kezébe.

T A R C A.**Erősebb a szerelemnél.**

— Napló töredék. —

1895. január 25.

Ma levél jött anyámtól. Szegény beteg jó anyám! Ha tudná, hogy leánya mindenkitől elhagyatva ül kicsinyke szobájában, nem is sejtve, mit hoz a holnap, tudom meg-hasadna a szive bánatában. — Egy bizonyos, hogy a szülői házba, honnan egy estély alatt szöktem el Henrikkel, visszatérni többé nem fogok. Bánatában megöszült jó anyám pedig egyre visszahív; mióta atyám meghalt, nincs senkije kivülem. Azt írja, legyek a vigasztalója, mindene, felejtí multamat, megbocsát. Nagy Isten! ha tudná gyalázatomat, ő hozna irt vigasztalan szívemre.

De ni! A szomszéd lakásban Chopin dal esendült fel a zongorán. A talon átszűrődő mélabus akkordok hallatára könybe lábad szemem, es a zene megremegteti lelkemet, sziate futni szeretnék ez akkordok elől, melyek minden hangja szerte foszlott boldogságom egy-egy röpke percét tárja

vissza. E dalhoz fűződik ábrándos leánykórom első dicsősége, mely virágerdőt fakasztott körüllem. Chopin melódiák közben szerettem meg Henriket és amikor idejöttem vele, első szerelmi kettősünkhöz is Chopin — keringő szolgált halk zenekísérettül.

Ma öt hónapja, hogy itt hagyott. A fejem szédül, ha erre a napra gondolok. A himzörámám fölé hajolva vártam őt, midőn a puha smyrnai szönyegen észrevétlenül a hátammögé lopódzva befogta két szemem. Majd amidőn egymás mellé ülve fülébe sugtam édes titkomat, mintha minden érzése egy csókba fulladt volna, határtalan szenvedélylyel szorított magához. Boldogságomban közel voltam a megőrüléshez, — bárcsak belétebolyodtam volna. Mialatt keblére rejtém szégyenkező arcomat, édesen sugta a fülembe:

— Leány lesz, szőke és kékszemű, madonna-arcu angyal, mint az anyja

Másnap elment, itt hagyott — gyalázatossal. De nyogodtan viselem keresztmet hisz vétkeztem. Majd ha világra jön az „ő” gyermeke, nem leszek többé egyedül, s ez lesz az én — bünbocsánatom.

1895. május 20.

Összes ékszereimet el kellett zálogosi-

tanom. Nehéz napok előtt állok, csak nem hagy el a jó Isten? . . .

1895. november 15.

Leányom, a szőke és kékszemű, madonna arcú angyal az én egyetlen vigaszom az életben. Csak vasárnap lehetek vele egész nap, hétköznap csak reggel és este látom akkor is — olvasásközben. Mig én a gyárban dolgozom, Kató néni viseli gondját, aki-nél egy kis szobában lakom gyermekemmel. Tavaly halt meg az unokája, s most Babyban találja minden örömét. Most is ő altatja, mialatt én e sorokat írom.

Odakünn csöndesen hirdetik az elmulást a hulló sárga falevelek.

1895. november 26.

Néhány nap óta halálrejtelmek gyötörnek és én úgy félek valamitől. Érzem, borzasztó dolgok fognak velem történni.

Babym lázas és köhög.

1895. november 27.

Ma a gyárban egy ujság akadt a kezembe: Henrik megnősült. Egy volt barátnőmet vette el. Hát ezt is meg kellett érnem. Belenyugszom sorsomba. Az Isten akarata ellen nincs felebbezés.

Eisler Károly divatáruházában Nyiregyházán

rendkívüli nagy választékban érkeztek meg az újdonságok egymint:

kalapok, cipők, nyakkendők, kocsitakarók, vállkendők, harisnyák, fehérneműek, kézimunkák, ruhadiszek, parfümök stb. Telefon 114.

Ismételten csak azt mondhatjuk, hogy az egyszerű népet fel kell világosítani annak következményéről, ha olyan ember ir váltót alá, aki a vele való bánásmódot nem ismeri. Fel kell világosítani a járatlan népet arról, hogy mi a kötelessége, ha nevét váltóra hamisítja a könnyelműség. Akkor nem fog megtörténni, hogy tudatlan emberek akkor védekeznek, midőn már a végrehajtó kopogtat hajlékuknak ajtaján.

Elmélkedések

a jószívű asszonyokról, a szanatórium egyletéről, a tuberkolozisról és más egyébektől.

Talán a gondviselés akarta úgy, hogy Mindenszentek napján metsző hideg szél süvitsen végig a kietlen tájakon, sárguló leveleket kergetve a lombjától megfosztott fák között, eszébe juttatva az embereknek az elmúlás szomorú gondolatát.

A természet is gyászt öltött, melynek virágpompáját elhervasztotta a korai fagy, madárdanáját elnémitotta az ősznek dermedő hidege. A nap kedvetlenül hintette szét erőtlén sugarait, melyek melegíteni nem tudtak, csak arra voltak jók, hogy jobban meglássuk a haldokló természetben a pusztulás nyomait. A lelkeket pedig fogva tartotta az elmúlt időkre való bánatos visszaemlékezés, mert alig van család, amelynek a közel multban ne lett volna halottja. A temetők megnépesedtek új sírokkal — díszesekkel és pompanélküliekkel — amelyekben nyugvók azonban egyformán kedvesek voltak hozzá tartozóiknak.

A mikor a lelket és testet egyformán végig futja az a bizonyos hideg borzongás, milyen jól esik az emberiségnek a megsemmisülés birodalmában, egy kis enyhet adó helyre találni, amely az életre emlékeztet, igaz, hogy csak a megtámadott, minden örömnélkül való életre. A szanatórium egylet kiküldöttei ugyanis eszébe jutatták a temetőt rová gyászolóknak, az élőhalottakat; emlékeztetükbe hozták, hogy vannak még gyermekek, akik rövidesen az igazi élet megismerése nélkül szállanak alá korai si-

rukba, élnek még ifjak, akiknek közel van szomorú menyegzőjük, akiknek halavány arcán nem az élet pirossága, hanem a halál lázrózsája nyílik, léteznek most is az élet keresztjét hordozó család apák, gyermekeikért rajongó édesanyák akiknek már féllábuk a sírban van.

És az a legfájdóbb, a legkötségsbe ejtőbb ebben a helyzetben, hogy ezek a szerencsétlenek tudják a vég közeledését, számon tartják érverésük gyöngülését, tapasztalják erejük fogyását, érzik karjaik benuultságát, szívük zsibbadtságát. Gondolkozni tudó lelkük tehetetlenségét. Igen ezek a nemes szivű nők, eszébe juttatták az embereknek családtagjaik, rokonságuk, vagy ismerőseik köréből azokat a némán szenvedőket, akiknek nem fáj semmijük, csak az, hogy itt kell hagyni a legdrágább kincset a gyönyört adó életet. — Tőprengésre készítettek mindenkit, hogy a most élethalál harcot vivő csapat után nem kerülje sor az ő csoportjára, hogy évek, vagy csak hónapokon keresztül tusakodjanak a tuberkolózis rémével, a lassu kínos halállal.

De eszükbe juttatták az embereknek azt is, hogy a megsemmisítés sötétéjszakájában már pirkad a reménység hajnala, felébresztették a szunyadó bizalmat, megerősítették a menekülésben vetett hitet. A tudomány nem csak a nemzet pusztító veszélyt tárta fel, hanem módot adott a védekezésre is. Az a pénz tehát, amit a szanatórium egyletnek keretlenül adott a nagy közönség szent pénze, mert életet lehet rajta venni. Gondolkozunk tehát, hogy segélyével minél többeket állítsunk meg a lejtőn, amelyről olyan nehéz a visszatérés.

*

Amit eddig mondtam a szíveknek szólott, a következőkben pedig az észnek beszélek. A tuberkulózist a Koch-féle bacillus okozza, amely 1.5—3.5 mikron hosszúságú pálcika. Az emberek belélegzett levegővel, vagy sebekben át kapják meg. Elvértve azonban más uton való fertőzést is mutattak már ki. Az egyéni hajlammal nagy szerepe van a megbetegedésnél, mert nincsen ember akinek a szervezetébe naponta káros baktériumok ne kerüljenek és az ellenállási képességtől függ azután, hogy az illető tényleg meg is betegedjék.

A szanatórium egyesület a tüdővész (phthisis) elleni védekezésül a profilaxist, a szervezet ellenállásának a fokozását használja fel. A serum oltás és a speciális gyógyszer kutatása eddig kellő eredménnyel nem járt. Legnagyobb sikert még az elmeszesítés igeri, de orvosaink erre nem fektetnek elég súlyt. Előfordul ugyanis, hogy a fertőzött helyet kemény meszes burok veszi körül, amely a baktériumok szét terjedését lehetetlenné teszi. (Mellékesen jegyzem meg hogy dr. Zinner Samu ur tollából a Szabolcsban olvastam, hogy Tirol és Schvaic egyes részein mézporral van tele a levegő s ott a más vidékekről jövő tüdőbetegek is meggyógyulnak.) Növe nem bolygatom az orvosi tudományt, eléggé szép sikereket mutat az fel, ha tekintetbe vesszük, hogy az emberi élettel való kísérletezést tiltják nem csak köztörvényeink, de még a lelkiismeret is. Térjünk tehát vissza a szervezet ellenállási képességének a fokozhatásához.

Sokan kételkednek benne, hogy a szanatórium egylet nyiregyházi fiókja 600 kor. körüli évi bevétellel eredményeket mutathat fel. Tévednek, mert sok olyan tényező van, ami ennek az emberbaráti egyesületnek a munkáját kiegészíti. Szükségtelen pl. az, hogy egyleti orvost tartsanak, amikor a városi orvosok hivatalból kötelesek minden szegénysorsu beteget kezelni. Minek venné tehát az egyesületnek 54 lelkes tagja magára az orvos tartás költségét, amikor azt Nyiregyháza város 36000 lakosa viselheti. A gyógyszerekkel még ugyabban vagyunk. Az országos betegápolási alap javára akkor is beveszik tőlünk az adóalany szerint ránk eső részét, ha egyetlen betegünk se veszi azt igénybe. Miért viselné tehát 54 ember a gyógyszerek árát, mikor azt 20 milliónál több ember között lehet felosztani.

Vannak azonban még más tényezők is, melyeknek áldásos működése megkönnyíti az egyesület munkáját. Ott van a leányegyesület a gyermeknehézségével, a gyermekvédőliga jótéteményeivel, az árvaház, a két nőegylet nemes céljaival stb. s mondja valaki, hogy ezek a nélkülözökön való segítés által nem erősítik-e az illetők szervezetét és nem kevesbetik-e a segélyezésre szoruló tüdőbetegek számát.

Én a részemről a segélyezésnek azt a

Babym állapota egyre jobban aggaszt.

1896. január 5.

Baby először volt ma sétálni, mert derűs, szép téli nap volt. Megviselte szegénykét a tüdőgyulladás. Már azt hittem, nem éri meg a karácsonyt. de épp a szentestén fordult állapota jobbra. Henriket naponta értesítettem gyermeke állapotáról, de levelemre nem jött válasz. Ő boldog! Egyetlen támaszom az orvos, aki néhány éjszakáját áldozta fel Babym megmentéséért. Baby vonzódik hozzám. Azóta minden este meglátogat bennünket, kedves uri ember.

1896. január 10.

Ma temettem el szegény édes jó anyámat. Tudom, hogy én siettettem halálát, ismét egy nagy bűnnel több nyomja lelkemet. — — — örökségem felment a gyári munka alól.

1896. január 19.

Azt hittem véget értek szenvedéseim. Ma a doktor (Horváth Dezső) egész váratlanul azzal a hírrel lepott meg, hogy egy évre külföldre kell mennie tanulmányuttra. Hangja reszketett, arca lánggra gyult, mialatt ezt mondta, én elsápadtam — s mindketten zavarban voltunk. A függöny mögül utána néztem. Lassan ment és sokszor visszaneztem. Levert vagyok lelkem szomorú, s nem tudom miért?

1896. január 24.

Dezső egy kosár piros rózsát küldött, s névjegyén csak ennyi állott. „Ezer kézcsokkal az esti viszontlátásig.” Napok óta félttem ettől a vallomástól. Ő régóta szeret, és én? . . . imádom.

1896. január 24. éjféli.

Az imént ment el, még érzem szivarjainak illatát, még kezemen ég ajkának forró csókja. Átolvasta naplóm, s megbocsátott az utolsó szóért: imádom. Aztán megkérte a kezemet s én gondolkozási időt kértem holnapig. Mit tegyek? Érzem, hogy nem vagyok méltó az ő eszményi tiszta szerelmére.

Bűnös vagyok, bűnhődnöm kell. Szeretem ezt az embert, de nincs jogom többé a tiszta boldogságra. Ott az akadály — a saját gyermekem. Mit érne majd ez az élet, ha nem tudnék soha felemelt fővel elébe menni? Megörjít a visszautasítás gondolata, pedig nem lehetek az övé. Mi lesz velem és gyermekemmel?

1896. január 25.

Zavarosak a gondolataim a kinosan átvirasztott éj után. Dezső itt volt s én igent mondtam. Ma először néztem a szemébe, azokba a becsületes, őszinte, okos ragyogású szemekbe . . .

Bucsuzáskor csókot kért — és kapott.

Másfél év óta az első csók, Gyertyaszentelőre tüztük ki az eljegyzést. Azt hiszem álom az én mátkaságom.

1896. február 1.

Holnap, tehát holnap! Nem, nem lehet. Szeretem Dezsőt, de lehetetlen. A fejem szédül, nem látok tisztán, s nincs senkim akitől tanácsot kérjek. Egy hét óta nem hunytam le a szemem, kimerültem. Nincs a mi feloldozzon vétkem alól? Elhagyott az Ég, amióta én is elfordultam Tőle. Szerelmem erőt vett a becsület szomjózása, de pszt. hallom Dezső lépteit . . .

*

Eddig Nonotte naplója.

Az eljegyzés még ez este megtörténni. A vőlegény korán távozott Nonotte-tól, aki-ágyba döntött a nagy izgalom. Odakünn hóvihár dühöngött, s Nonotte magánkívül nézett távozó vőlegénye után. Aztán lehuzta jegygyűrűjét, nézte-nézte, ajkához emelte, majd az asztalra téve odament alvó gyermekéhez, s ölébe véve nekiment a fehér éjszakának.

Néhány nap múlva ott találták megfagyva őket a faluvégi kereszt alatt. mosolygó arccal, amely rég nem álmodozott már szerelemről, hisz egyetlen vágya volt csupán, s ez teljesült — a bűnbocsánat.

Sereghy Elemér.

Szörme BOÁK és MUFFOK

= a legfinomabb kivitelig =
jutányos áron
kaphatók

KOHNIGNÁTZ
női férfi divat és rövidáru üzletében.
Telefon 129. Telefon 129.

módját választanám, hogy a tüdővészre hajlandósággal bírót, különösen ha azok munkánélkül vannak — szelvényekkel látnám el, melyekre az esedékesség napján a hatósági husszékben mindenki megkapná élelmének javítására a maga egynegyed kilo husát, más helyen pedig a félliter tejét, esetleg a 3 deci borát. Ilyen téren működve az egyesület, számíthatna a pénzügyi intézetek és magánosok hathatós támogatására.

Társadalmi téren is szép hivatás vár a szanatorium egyletre. Agitálni kellene neki a korcsmák vasárnapi zárva tartása, az iparosok fizetésének hétköznapon való kiadása, a fiatalság korcsmazásának ellenőrzése érdekében. Siettetni kellene a tuberkulinnal való oltásnak meggyőnkben való rendszeresítését, melylyel ki lehet mutatni a tehenek tuberkulózisát és azok levágatása által csökkenne a fertőzés lehetősége. Mit ér, hogy a dunántúli vármegyékben miniszteri segélyből kártalanítják az értékesítésért a gazdákat, ha ezt az üdvös intézkedést nem terjesztették még ki Szabolcsra, dacára, hogy az országos kiadásokhoz mi is hozzá járulunk. Bekellene venni a tanítókat tiszteletbeli tagokká, akik az iskolákban ellenőriznék a tüdővészre hajlammal bíró gyermekek viselkedését, ruházódását stb. A szülőket figyelmeztetnék a veszélyre, mert sok gazdag szüle rabja gyermeke akaratoskodásának és megengedi, hogy azok kedvezőtlen időben is könnyedén öltözködve tüntessenek fiatalságukkal. Ha tudnák azonban, hogy a finom halvány bőr, hosszú nyak, mély álló vállak, elálló lapockák, besüppedt kulcsajak, megfeszült nyakizmok, könnyen való elpirulás vagy elsápadás nem az uriság, hanem a habitus phthisicusnak, a tüdővészre hajlammal bíróságnak a félreismerhetetlen jele. (Hány szanatoriumi tag van aki nem tudja ezeket?) A legtöbb helyre nem kellene pénzbeli segély, csak egy kis jótanács. A szegényeknél természetesen adakozni kellene, de a vázolt széles munkakör mellett volna is miből. Node nem folytatom ezt a kifogyhatatlan rovatot, hanem rátérek a harmadik részre.

A szanatorium egylet vezetőségének 32 nő ígérte meg a gyűjtést, de csak 8 foganasította. Két-két órát fagyoskodtak egy folytatban a temetők kapujában, védtelen helyen. Jó léthez szokott elkényeztetett uri asszonyok tették ezt, akik egy némelyikének a szava is elállott a hidegtől.

És én még sem tudom megdicsérni őket, mert családjukkal szemben fennálló kötelezettségük ellenére sokkal többet kockáztattak, mint amennyit a közjónak nyerhettek vele. A gyűjtőket kis létszámuk miatt ugyanis nem lehetett idejében felváltani és kitétek őket annak, hogy betegségeket, talán azok rémét, a tüdővést szerzik meg. Ezt pedig nem lehetett kívánni, hiszen az írás is azt mondja szeresd felebarátodat mint tenmagadat. Nincs tehát benne, hogy az ember jobban szeresse felebarátját, mint önmagát. Jobban tették volna nagyságos és méltóságos asszonyomék, ha házi orvosuknak **meghagyták volna, hogy havonta egyszer nézzen meg 1—1 tüdőbeteget és a konyháról adtak volna naponta azoknak egy kis ételmaradékot.** Higgyék meg, hogy így minden kockázat nélkül megmenthettek volna 8 emberi életet, de eljárásuk mellett 8-ójuk életét veszélyeztették és még sem gyűjtöttek annyit, amennyi egy veszendő lélek megmentéséhez elég. Ezért azonban a temető-járó közönséget sem lehet okolni, mert a hideg miatt megcsapogant annak is a száma.

Cerberus.

A végrehajtási novella, mint az uzsora előidézője.

Írta: Menaszér.

A végrehajtási novella, melynek intenciója, hogy a kisembereken segítsen és meg-

óvja, illetve visszatartsa a könnyelmű hitelezéstől s így némileg segítve legyen rajtuk, hogy létfenntartásuk, existenciájuk biztosítsák, éppen a törvény szigorú rendelkezései és a gyors átmeneti idő következtében nem éri el a kitűzött célját.

A rázkódtatást, melyet előidézett az által, hogy váratlan nem remélt gyorsasággal lépett életbe, igen sokan megéreztek. És ki tudja mikor fogják ezt kiheverni?

A kik éltek a szigorú törvénnyel, tették ezt azért, hogy követeléseiket behajthassák. Az adósok pedig, hogy kis holmijuk, butoruk, árverés alá ne kerüljön, mindent elkövettek, hogy pénzhez jutva hitelezőiket kiélgítsék.

Hogy segít magán az a kisember, kinek megszűnt az a csokély személyi hitele, mit eddig élvezett a pénzügyektől, ha megszorul, pl. házbért kell előzetesen lefizetni, vagy egyéb dolgot akar megszerezni, melyhez készpénz kell?

Segít magán úgy, hogy uzsorának veti alá magát.

A kisember miután házbérletnél a házbért előre lefizetni nem képes, sem pedig pénzt szerezni, mert a személyi hitele mi eddig volt megszűnt, uzsora ügyletet köt. Formaliter eladja butorát a házigazdának, ki a következő feltételek mellett köti meg a zsiros adásvételi ügyletet: megveszi a bérlőtől a butort 3 óra, úgy, hogy az köteles azt a negyedév végével jóval nagyobb összegért visszavásárolni, mint a mekkora összegért eladta! A kapott pénzt nyomban visszaadja a házigazdának.

A szegény bérlő így nem csak házbért fizet, hanem megfizet azért is, mert a saját butorát használja.

Az ily vételt — mely kézzel fogható uzsora — a törvény nem tilthatja, mert tulajdonát, melylyel mindenki szabadon rendelkezik, s így tetszése szerint el is adhatja.

Igy segíti elő a kisembert az új végrehajtási novella, hogy tönkremenjen és belekényszeríti az ily uzsora ügyletek kötésébe.

Mindezek alapján tehát reá mondhatjuk a hirtelen, sebtében életbe léptetett végrehajtási novellára, mely nem számolt előggé a körülményekkel, hogy nagyon is elhibázott dolog és nem egyéb a szükséges rossznál s csak arra jó, hogy a törvényt kijátszva, az uzsorát és egyéb káros hitelügyletek kötését nagy mértékben szaporítsa és előmozdítsa.

Kölföldi utamról visszatérve, a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a már 20 év óta fenálló

fogorvosi és fogtechnikai

mütermemet megnagyobbítottam és a modern technika minden kellékeivel felszereltem.

Készítek: arany-, ezüst-, porcellán és cement fogtöméseket. Ugy egyes fogak-, mint fogsorokat kautschuk- és aranylomezen, csapfogakat, platina- és aranykoronát, valamint mindennemű komplikált korona és hidmunkát (szájpadlás nélküli fogakat) mely munkálatok pontos, tartós és gyors kiviteléért teljesen szavatolok.

Foghuzás érzéktelenítő szerekekkel (Injunctioval).

Rendelés egész napon át. Telefon szám 41. Nyiregyházán 1908. évi október hó.

Tisztelettel:

Dr. Laufer Miksa

fogorvos, Orosi-utca 1. szám.

ŐSZI ujdonságok

a legdivatosabb:

női kostüm-,
BLOUS- és
pongyola-kelmékben,

blous-selymek-,
mosó-flanellek- és
barchetekben
már megérkeztek s óriási választékban kaphatók

Ungár Lipót

divatáruházában, Nyiregyházán.

Telefon szám 63.

Futó és Sofa szőnyegekben
nagy választék.

Hangok a szivekhez.

Egy kötet fekszik előttünk. Szónoklatok gyűjteménye. A címe: Hangok a szivekhez. Írta dr. Silberfeld Jakab, jelenleg aranyosmaróthi főrabbi, egykor nyiregyházi izr. hit-szónok. Jóllehet a könyvben foglalt beszédeknek egy része lapunkban jelent meg először és ámbár szerzőjük lapunknak munkatársa, mégis kritikánkban a lehető legnagyobb szigorúságot akarjuk vele szemben tanúsítani.

Mindenekelőtt bizonyos álláspontot kell elfoglalnunk a szónoklatokkal, mint irodalmi műfajjal szemben. Lehet-e, szabad-e azokat olyan mértékkel mérnünk, mint más szellemi alkotást. Vagyis alakilag, tartalmilag és szerkezetileg szabad-e a rhetorika kategóriájába tartozó dolgozatoknak színvonalával szemben olyan igényeket támasztanunk, mint más elmetermékek irányában? Azt hisszük igen. Mert ámbár a prédikációt talán nem mindig az ihlet sugalmazza, hanem inkább az alkalom és a kényszerűség szüli, mégis a rátermett szónoknak minden alkalommal magában kell rejteni azt a funkcionális dispoziót, mely a kellő időben tevékenységre indítva a szónoklat célját, az akaratra és szivre való hatást, az igazságok hirdetését, eszméknek diadalra juttatását, megközelíti.

Demosthenes, Ciceró, Apponyi Albert gróf, vagy az egyházi szónokok közül Bossuet és Hock János beszédei egytől egyig irodalmi alkotások, fordulataik, okfejtéseik, okoskodásaik, hasonlataik és argumentumaik az értelmes és fogékony olvasót ép úgy gyönyörködtetik, mint a legérdekesebb regény, avagy dráma.

— Szörmeboák — Kézimunkák —

Blousok. Férfi és női fehérneműek

nagy választékban érkeztek

S T E R N S Á N D O R

uri- és női divat, kézimunka üzletében Nyiregyházán,

OOOOOO Pazonyi-utca 2. OOOOOO

De térjünk át Silberfeld beszédeire. Tizennégy szónoklatot tartalmaz a munka. Nagyobb részüket Nyiregyházán mondotta a szerző. Az általános impresszió, melyet bennünk a beszédek olvasása kelt, az, hogy szerzőnek mindig van mondanivalója, tehát minden szónoklatában van tartalom és mag. Továbbá szoros egység, lendület, választékos, de azért dagályosságtól ment nyelvezet jellemzi valamennyi, úgy vallásos, mint hazafias beszédeit. A kitűzött tétel, a beszéd anyagának beosztása, a felhozott példák és hasonlatok becsületes igyekezetről és sikeres hozzáértésről tesznek tanúságot. Nem vadássza a hatást, hanem a hatás a beszédekben rejlő kvalitásoknak szükségképeni következése. Minden szónoklat felett jólesően ott lebeg a szentírás éltető szelleme. Az alapigék és szentírási versek jól és találóan vannak megválasztva. Teljesen beleolvadnak a szónoklatok hangulatába.

Hogy azonban főt említett szigorúságunkat mégis érvényesítsük, megjegyezzük, hogy 1—2 beszédjében talán kissé tulnyomó a filozófiai elvontság és a homályos miszticizmus, és azért ezek nem annyira a kedélyre, mint inkább csak az értelemre képesek hatni. Mindenesetre mi magyarok, és különösen nyiregyháziak, szónokló nép vagyunk.

Bizonyára megéri intelligenz közönségünk vásárlókedvét egy ily minden ízében sikerült alkotás. Még kiemeljük, hogy a kötet külső kiállítása is tetszetős. Szerző e művét mucsinyi Wohl Rumi Adolfnak ajánlotta, ára 3 korona és szerzőnél, Aranyosmaróton rendelhető meg. A magunk részéről kívánunk di. Silberfeld főrabbi urnak a nagy erkölcsi sikerhez jelentős anyagi eredményt is, hogy még több ily szép munkája is napvilágot láthasson.

Cenzor.

Fehér angora

boát, muffot

meglepő szépen tisztít

Sabulya Mihály

kelmefestő-, vegyi-ruhatisztító- és plissirozó-intézete Nyiregyházán, Pazonyi-u. 13. Zrínyi-szálló udvar.

Telefon 93.

Kályha fűtésre a legjobb barnaszén mázsánként pontosan kimérve, házhoz szállítva

2korona

és minden másfajta szenek jutányos áron.

I-ső rendű nagyváradi mész jutányos áron, kocsinként ár- engedménnyel kaphatók

Kohn Jeremiás

szén és mészraktárában,

Kállai-u 1. — Viz-u. 20.

Levél a Szerkesztőhöz.

Szatmár, 1908. nov. 4.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának legutóbbi számában a a Füredi hangversenyre vonatkozólag oly kijelentések foglaltatnak, melyek a valóság- nak meg nem felelnek s szó nélkül nem hagyhatók.

Az igen t. cikkíró ur téves információ alapján írhatta csak azt, hogy a Bessenyei-Kör vezetősége felléptetné a Füredieket, de a külön hangversenyek rendezése miatt ez lehetetlen, mert külföldi művészeket sem hallgat meg a közönség kétszer egymásután.

Hát kérem szépen, épen ellenkezőleg áll a dolog. Amikor két év előtt a Füredy testvér-quartett először bemutatkozott Nyiregyházán, előzőleg a Bessenyei-kör titkárát, volt jóbarátomat értesítettem erről s barátság- kértém szíves támogatását, biztosítva őt arról, hogy világrét sem szándékunk a Bessenyei körnek konkurrenciát csinálni, minthogy a kör már ugyanis utolsó hangversenye előtt áll a saisonban. Ezen levelemre azt a választ kaptam, hogy jóakarattal figyelemzet, ha én a testvéreim hangversenyén részt veszek, akkor ő engem nem léptethet fel soha többé a kör estélyein. Arról egy szóval sem tett említést, hogy a Füredi quartettet szerepeltetni akarná valamely Bessenyei estélyen, hanem engem — a jóbarátját — is kizárt a kör estélyeiről. Ez a tényállás s ehez — azt hiszem — fölösleges minden kommentár.

A t. cikk író ur azon állítása pedig, hogy a közönség nem hallgat meg egy művészt vagy művészársaságot sem kétszer — szintén nem áll, mert az idej előleges jelentésből látható, hogy a kör igenis szerepeltet egyeseket 2—3-szor is, mint pld. Culp Julia, Lányi Ernő, Földessy Arnold stb.

A rosszakarat irányunkban tehát nyilvánvaló s pedig nem a Bessenyei kör részéről, hanem annak titkárja részéről. És csak azt csodálom, hogy a nyiregyházi t. közönség helyt ad az ily eljárásnak szülőtteivel szemben, kik mindig csak dicsőséget szereztek szülővárosuknak, úgy a belföldön, mint külföldön. Hogy Fürediek mily szeretettel vannak szülővárosuk iránt, azt azzal is bebizonyították, hogy zeneiskolát szerveztek s bár egyes oldalról megtámadtatásban részesültek, mégis rendíthetetlen kitartással azon lesznek, hogy ezen iskola az ország vidéki iskolái között a legelső közt foglalhasson helyet. Az igaz, hogy az iskola majd kenyeret is fog adni, de a majd-ért senki sem teszi ki magát fölösleges küzdelemnek, ha nem vezérli a szeretet. Mert azt szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy a Füredi testvérek bármelyikét bármely város tártkarokkal fogadja.

Ennyit a sajtó reputationk, valamint az igazság érdekében szükségesnek tartottam megírni. Hogy kinek az eljárása helyes, annak megítélését a t. közönség bölcs belátása bízom. Amidőn még igen t. Szerkesztő urat arra kérem, hogy jelen soraimnak b. lapjában helyt adni kegyeskedjék, vagyok legőszintébb köszönetem nyilvánítása mellett, igaz tisztelője

Füredi Sándor.

Pénteki levél.

Surrez és schirtingstucli.

Kedves kisasszonykám! Tegnap láttam Önt a hivatalában. egy sereg férfinep között teljes komolysággal dolgozni, férfinak, vagyis hogy jobban meghatározom az én becsülésemet, emberhez való, komoly, erős munkát. A munkáján, az arcán, a viseletén, semmiképpen sem látszott meg, hogy gyereklány ül előttem, és egy pillanatra sem jutottak eszembe

semmi sajnálkozások, vértelen, sápadt, ostoba sopánkodások, hivatalokban, üzletbe, iróasztalok mellé kényszerített virágokról, akik itt hervasztják ifju idejüket, ahelyett, — ? Mi helyett? Odakin, illetőleg odahaza, talán megáll a lányok felett az idő? Odahaza nem érheti őket semmitéle veszedelem? Összetett kezekkel ülven várva, feltétlen bizonyossággal eléri azt az egyedül üdvözítő örök célt minden lány? Odahaza rágván az anyja fülét, üdébb marad a lánylélek? Az örök üres várás tespesztő egyhanguságában boldogabb talán valamelyik önkönel, akik semmiképpen sem erejük feletti munkájuk közben még csak rá sem érnek a megsavanyodásra?

Én nem vagyok feminista, antifeminista sem azonban, kisasszony. S csupa véletlenségből hordtam össze itt ezt a sok csunya, s kellemetlen bölcselkedéseket, a amikből még hozzá hiányzik is minden bölcsesség, hiszen azok csak egyszerű tények. Én voltaképpen levelet írok önnek, az öltözetéről, amit láttam tegnap a hivatalában, és kérem önt, vesse le magáról, mikor fülmegyen a hivatalba, dobja el kérem, azt a csunya, formátlan schirtingtokot a karjáról, és hagyja ön a konyhába a kötőjét.

Vagyis hogy jó nyiregyházi szóval szóljak nyiregyházi lányhoz, a stucliját, és a surcát.

Mert olyan ön ezzel a csunya két ruhadarabbal, ott a többi komoly, utcai ruhás férfikollegája között, mint egy — párdon, kisasszony, ha talán röstelné az összehasonlítást, mint egykis szobalány.

Csunya ruhadarabok is azok, szörnyen. Formátlan benne ön karja, lompos, rendetlen, ócska abban a fakult, a avéttas, borzoltszálu luster vagy szatén vagy tudomisen miféle anyagu fekete surcban önnek az utcán pedig olyan csinos, helyes kis alakja.

Mindenfelett pedig: nem komoly. Nem odavaló. Ön ott: egy numerust számláló hivatalnok ember. Ember, és nem leány. Nincsen odahaza. Idegen, sokszor száz idegen ember között van. amihez kell igazodni ön öltözetének is.

A surrez: a konyha eszköze, kisasszony. És a konyhában foglalkozó lányok ruházatának szükséges kiegészítője. A háziruháknak a konyhai piszkolódás ellen való védelmezése.

Fűszerüzletek elárusítólányai, vagy olajos gépekkel dolgozó, harisnyakötő vagy más gyármunkás leányok, azok viseljenek kötöt és karvédőt. Azoknál helyén van. Mert ott óhatatlan egyébként a tiszta ruha.

Ön hivatala azonban nem konyha, nem fűszerüzlet és nem harisnyagyár. Ön nem dolgozik liszttel, nem jár kocsikenőcsös ládák körül és nem küszködik az olajtól cseppegő géptengelyekkel. Ön ott jár, ahol önnel együtt tíz férfiember, ott a tiszta üzletkönyvek fehér papírok között, ahol legföllebb ha egy pár tintapecsét cseppenhetne a ruhájára.

Az azonban az sem cseppen feltétlenül. S a föltételes cseppenést megakadályozni: kedves kisasszony, itt, az ügyességben, legyen ön inkább férfikollegáinál is ügyesebb leány, és hagyja odahaza, kérem ismét, a surcát és a stucliját.

A nyiregyházi asszony nyiregyházi asszony, bárhiszen a kisvárdai ugyanakkor kisvárdai marad, kedves Tumunyak bá; Hogy ezt megértse, nem kell ahoz nyelvészkedés, csak egy igen nagyon kevés magyar nyelv-érzék.

Hogy pedig valaki nem nyelvész, az nem baj. A felől még lehet igen jó — teszamazt — törvényszéki bíró. De ha valaki, akiben egy szemernyi magyar nyelvérzék sincsen, írónak hiszi magát, — az már öreg hiba. S eredménye: egy pár szörnyen undorító csemege a „Nyirvidék” giardinettós tányérján.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által raponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

HIREK.

Színhazi jelentés!

Tisztelettel értesitem Nyiregyháza és vidékének n. é. közönségét, hogy november, december, január és február hónapokban esetről-esetre 3—4 előadást tartok társulatommal a városi színházban. Ezen előadásokra bérletet nyitok, amelynek eszközzésével Szepesi Dezső főpénztárnok urat biztam meg, aki fel van jogosítva a bérletpénzek felvételével. A bérlet 12 előadásra jogosít, mely február hó végén havonkénti 3—4 előadással befejezést nyer. A november havi előadások sorozata a következő: November 15-én Tolvaj. Szinmű, bérletben. November 16-án Kék egér. Vigjáték, bérletben. November 17-én Gyermekek. Szinmű, bérletben. November 18-án Folt, amely tisztít. Dráma, bérletben. Bérlet-feltételek: Földszinti és emeleti páholy 12 előadásra 96 korona, egy részlet 24 korona. Támlásszék (I-ső rendű) 12 előadásra 23 korona, egy részlet 5 kor. 75 fill. Kőrszék 12 előadásra 19 kor, egy részlet 4 kor. 75 fill. Erkély 12 előadásra 19 kor, egy részlet 4 kor. 75 fill. A bérlet befizetés négy részletben eszközöltetik és pedig minden hóban a meghirdetett előadások megkezdése előtt. Midőn ezen ujtással lehetővé teszem — anyagi áldozatok árán is — hogy a tél folyamán a n. é. közönség rendszeres előadásokat látogathasson, kijelentem, hogy az összes előadásokat, tekintet nélkül az újdonságokra, bérletben adatom. Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ezen törekvésemet támogatni sziveskedjék. Nyiregyháza, 1908. november 3-án. Kiváló tisztelettel Zilahy Gyula, igazgató.

Zilahy Gyula átjövételének hírére rokonzenvesen fogadta közönségünk, amely régen nélkülözi a színházba járás élvezetét. Hisszük, hogy a közönség Zilahyval, az pedig a közönséggel meg lesz elégedve. A jegyek iránt már is élénk az érdeklődés.

Előléptetés. A magyar kir. államvasutak igazgatósága Dániel M. Sándor helybeli főnök helyettesét és Mühler Lajos itteni osztály vezetősi mérnököt, 1—1 fizetési fokozattal előléptette.

Üdvözlés. Nagy Emil országgyűlési képviselő kedden felszólalt a munkás biztosítás terén észlelt szabálytalanságok megszüntetése érdekében, mely tettéért a nyiregyházi építőiparosok táviratilag üdvözölték.

A nyiregyházi leányegyesület első teadélutánját e hó 8-án, vasárnap d. u. 5 órakor tartja meg, a gimnázium tornacsarnokában és hogy, a kiszolgálás zavartalanul történhessen e végből a választmány elhatározta, hogy az I koronás belépő jeggyel együtt díjmentesen kap mindenki egy teajegyet, melynek ellenében egy csésze teát süteménnyel szolgálnak ki a leányegyesület tagjai. A jegyek lehetőleg láthatóan viselendőek. Ezen intézkedések mindazért váltak szükségessé, hogy azon nagyszámú közönség, mely tavaly is minden alkalommal és hisszük, hogy az idén látogatni fogja a leányegyesület teadélutánjait, minél gyorsabban, pontos kiszolgálásban részesüljön. Műsor: I. Nyitány. Zongorán előadja Radó Endre ur főgimn. tanár. II. Műdalok. Énekl. Echerdt Ilonka urleány. III. „A gyermekért.” Komoly szavaltat, előadja Orbán Margit urleány. IV. Couplék. Énekl. Garay Kálmán ur.

Házi-est. A kereskedő ifjak egylete f. hó 21-én saját helyiségében táncestély rendez. A program összeállításával most foglalkozik a rendezőség, melyet legközelebbi számunkban fogunk lehozni.

Püspök beiktatás lesz Debreczenben f. hó 17-én, amidőn Erős Lajost a tiszántuli ref. egyház új püspökét iktatják be ünnepélyesen, amelyen vármegyénk papsága testületileg vesz részt.

Bessenyel est. Ugy értesülünk, hogy a Bessenyei kör vezetősége most folytatja a tárgyalásait az évad első estjének érdekében és körülbelül folyó hó 17-én tartja azt meg. Ezen estély nagyon sikerültnak ígérkezik, melyen többek között fellépnek: Vecsei Ferenc, Marsalkó Rózsi és Lányi Ernő nagynevű művészek is.

Gyűlés. A Nyirvisszabályozó társulat nov. 18-án rendkívüli gyűlést tart.

Novembereg a katonaságnál. A szokásos novemberi előléptetések alkalmával Anyos Aladár és Kuffer Hugó helybeli főhadnagyok II. osztályu századosokká léptettek elő.

A földmivélségügyi miniszter leiratban értesítette Szabolcs megye gazdasági egyesületét, hogy az ország takarmánykészletét nov. 5-én összeírta s azt 10-dike táján közli a mi egyesületünkkel is, amely további felvilágosítással szolgál az érdekelteknek.

A magyaróvári gazdasági tanintézet Szabolcsban ingyen műtrágyát ad annak, aki kötelezettséget vállal az előírt mivélségi mód betartására. Nevezett intézet ingyen küldi meg a folyó évi kísérletek eredményét magában foglaló füzetet is az érdeklődőknek.

Nekrológ. Mély részvételt keltett ma egy hete városunkban az a hír, hogy Flegman Lipótné hosszas szenvedés után 57 éves korában elhunyt. A váratlan eset annyira lesújtotta férjét, hogy nem tudott bele törődni a megváltozhatlanba és másnap délután 70 éves korában az ő gyenge szervezete is felmondta a szolgálatot. A két halottat hétfőn délután kísérték közös sírjukba. A temetésen rendkívül sokan vettek részt, ami élénken tanuskodik a közbecsülésben álló házastárs halála felett érzett igaz részvétről. A gyászestéről a Szabolcsi Hitelbank és a termény és áruaktár is adott ki jelentést. A szabolcsi Hitelbank igazgatósága a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen elnöke, Flegmann Lipót ma, hossza, súlyos betegség után elhunyt. A megboldogult a bank alapításától kezdve 36 éven át volt annak igazgatója, majd elnök vezérigazgatója s benne mindnyájunk nagy fájdalmára a kötelelességtudás mintaképe a legjobb kartárs és hivatalfőnök távozott el körünkől kinek erényei soha el nem muló fényvel tündökölnék előttünk. Nyiregyháza, 1908. évi november hó 1-én. A nyiregyházi termény és áruaktár részvénytársaság igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztikara mély fájdalommal jelenti, hogy a részvénytársaság egyik alapítója és az igazgatóság érdemes tagja Flegmann Lipót ur folyó évi november hó 1-én elhunyt. Nyiregyháza, 1908. évi november hó 1-én. Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Nincsen mozgósítás. Az egész városban azt beszélnek hogy 4000 drb. katonai behívó jött Nyiregyháza. Az újságok azonban hallgatnak róla mert katonai részről felkérték őket a hír tovább nem adására. Erre a képtelen hírre vonatkozólag kijelentjük, hogy utána néztünk a dolognak de a tömeges behívás híre nem felel meg a valóságnak.

Színház és a katona zene. Egyik olvasónk írja Miskolcra, hogy ott a katonaság és a színház között nézeteltérés merült fel. Minek az lett a vége hogy szerződés ellenére a zenekart a katonaság visszarendelte. Ajánljuk, hogy színházunk ne foglalkozzék a katonazene rendszeresítésével, mert a miskolchoz hasonló a közönségre és a társulatra egyformán káros jelenség bár hol és bármikor előadhatja magát.

Pályázat. A nagyváradi posta és távirda igazgatóság a vajai postamesteri állásra pá-

lyázatot irt ki. A záros határidőt nov. 27-ben állapította meg.

A homosteadról nálunk is sok pro és kontra véleményt lehet hallani, mely ellen most a kassai kereskedelmi és iparkamara állást foglalt és határozatát pártolás végett megküldötte a mi kamaránknak is.

Fokról-fokra. B. lapjuk mult számában 6 rendbeli lopásról, betörésről számoltam be. Apró dolgok voltak azok, mert csak tyuk, liba, fa, fengeri-dara stb.-ről szólt. De úgy látszik: haladunk, mert tegnapi virradóra a Közép-utca végén levő özv. Szemán Viktorné tulajdonát képező szatócs-üzletet törték fel még eddig ismeretlen tettesek, ahonnan dohányt, szivart, cigarettát, cukrot stb.-it loptak, mintegy 150—200 korona értékben. Ha így fokról-fokra megyünk fölfelé derék rendőrségünk ébersége mellett elérjük még azt is, hogy egy szenzációs betörésről és lopásról kell majd beszámolnunk. Előfizető.

Rendőrségünk újja szervezése. Az utóbbi időben előfordult betörések arra indították főkapitányunkat, hogy a rendőrség létszámának emelése és helyesebb beosztása érdekében tervezetet dolgozott ki, a melyet terjedelmes indokolás kapcsán rövidesen beterjeszt a képviselő testülethez. A tett nem szorul dicsőretnre,

Erdőtulajdonosok figyelmébe. Vármegyénk a hivatalos lap 46-ik számában kibirdette az 1908 évi összes eladásra bejelentett famag készleteket, melyről a községi előjáróságok adnak felvilágosítást.

Az országos magyar gazdasági egyesület. kimutatása szerint az I. oszt. marhahus ára Nyiregyháza kilogramonként 136. Aradon 144, Baján 120, B.-gyarmaton 100, Debreczenben 128, Győrön 156, Kassán 136, Léván 120, Losoncon 112, Miskolcson 126, Nagybacsken 120, Kanizsán 150, Nagyszentmiklóson 104, Nagyváradon 104, Nyitra 120, Pancsoven 120, Pápán 126, Ujhelyen 120, Szombathelyen 140, Szolnokon 96, Temesváron 128, Versecen 88, Zalaegerszegen 140, Zentán 100, fillér.

Jó lesz vigyázni. Más vármegyékével egyideűleg Szabolcs megye tüzrendészeti szabályrendelete is korlátozta a takarmányműveknek a belterekre való lerakását. Most a Kuria 624 számú döntésében kimondotta, hogy aki a rendelet ellenére terményét beltelkére hordatja s az a napszámosa gondatlanságból meggyulad, cselekményeért a gazda is büntetendő.

A táviró és telefon kezeléséről írva lapunk 43-ik számában azt közöltük, hogy egy táviratot, címzett reggel fél 9 órakor kapott meg, dacára annak, hogy az előtte való nap este 6 óra 9 perckor érkezett Nyiregyháza. Arról értesültünk most, hogy a távirat kihordó címzettet időközben üzletében és lakásán 4-szer kereste, tehát a késedelmet elkészítés nem a posta hibájából történt és az akkor a postára tett megjegyzések sem voltak a címzett felfogása szerint értelmezhetőek.

Helyszinelés. Nyirbéltek betét szerkesztőbizottsága f. hó 9-én kezdi meg a helyszini eljárást.

Eladás. Horányi Lajos csőd tömegébe tartozó posztó áruk melyeknek beszerzési ára 6105 koronát tesz ki, f. hó 16-án fog elárvereztetni. Ajánlatok Bodnár István gondnokhoz nyújtandók be.

Árlejtés. Nyiregyháza város polgármesteri irodaszerek szállítására irt ki nov. 24-iki határidővel árlejtést.

Saját gyártmányu glase
börkeztyük 2 K 40 fill.

MELLFÜZŐKET (Miedert) mértékszerint jótállással készít

Blumberg József keztyü-, kötszer- és tűzőkészítő

Nyiregyháza, Városház-tér 2. (R. k. Parochia épület.)

Szerencsétlenség. Folyó hó 4-én reggel a Szerencsétől jövő vonat agyongázolta a Szentmihályi ut mentén Szuhány László pinéért, aki ittassállapotban került a sinek közé.

Tanfolyam. Szabolcsvármegyében is sok a motoros cséplőgép, melynek kezelésére most Kolozsváron az állami ipari szakiskolában tanfolyamot rendeznek. November 15-ig motortulajdonosokat, kezelőket és fémiparosokat vesznek fel. A tanfolyam 8 hét és a tandíj 19 korona.

Siketnémák segítése. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint 22126 siketnéma van Magyarországon. Most Kaposváron nyitnak a kormány támogatásával új iskolát nekik, ahova Szabolcsvármegyéből is vesznek fel növendékeket és fogadnak el adományokat.

A tulipán szövetség felbuzdulva a Budapesti elért eredményekkel, elhatározta, hogy a vidéken is állít fel művirág készítő tanfolyamokat. Nyiregyháza város helyesen tenné, ha az eszmét támogatná, mert egyrészt a külföldi gyártmányok kiszorítását mozdítaná elő, másrészt a sirkoszorúk készítése által uri házaknál is üzhető háziipart honosítanak meg Szabolcsvármegyében.

Ünnepélyes megnyitás. Dombrádról írja tudósítónk, hogy az előjáróság f. hó 15-én ünnepélyesen nyitja meg a község ujonnan épített vendéglőjét, amely 6 szobával rendelkezik idegenek befogadására. Mondanunk sem kell, hogy ez a körülmény kedvezően fog hatni Dombrád idegen forgalmára. Az ételek és italok kifogástalanságáról Sipos Géza vendéglős gondoskodik, akit Kisvárdáról már előnyösen ismer a környék lakossága.

Jótekonyság. Hogy a leányegyesület a jótekonyságot milyen nagy mérvben gyakorolja arról bizonyosságot tesz azon lélekemelő ünnepély, mely e hó 5-én végbement az izr. elemi iskolában. Mivel az izr. gyermekek nem vehetnek együtt részt az étkezésben, a 75 gyermeknek fentartott népkonyhában; ezért a leányegyesület külön az izr. iskolában ingyen kenyérral és tejjel lát el 18 izr. gyermeket naponta. A megnyitás szerdán d. e. ment végbe, melyen úgy a leányegyesület, mint az izr. iskola elnöksége részt vett. Tehát nem is csoda, ha a közönség minden odaillo alkalommal olyan nagy áldozatra kész és oly nagy érdeklődés kíséri a leányegyesület intézkedését.

Lélek emelő ünnepély folyt le vasárnap az Ujfahértóhoz tartozó Kálmánháza telepen, amikor is az új ág. evangélikus templomot adták át rendeltetésének. — Ez alkalommal megjelent ott a helybeli egyház presbiteriuma lelkészük vezetésével. Ott volt a környék intelligenciája teljes számban.

Nyilvános nyugtázás. A nyiregyházi terményáru raktár r. t. tek. igazgatósága, a nyiregyházi rendőri önszegélyző egyesület pénzalapja javára 25 koronát volt szíves adományozni. Fogadja ezen nagybecsű támogatásért az egyesület nevében ezennel kifejezett hálás köszönetemet. Nyiregyháza, 1908. nov. 5. Kertész Bertalan együleti igazgató.

Szabolcs megye függetlenségi pártja f. hó 3-án gyűlést tartott a Koronában, a melyen örömmel vették tudomásul, hogy gróf Vay Gábor, a párt oszlopos tagja visszavonta a főispánsági lemondását. Erről öt küldöttségileg értesítik. Hrabovszky Guidó indítványára kimondták, hogy a pártot községenként fogják szervezni.

Gazdátlan jószágok. Mártonfalván 1 drb. fekete idős, H. P. jegyű kanca lovat. Ujfahértón 1 drb. pej nyerges hátsó kanca lovat Gá-

ván 1 drb. fehér szőrű ökör tinót. Tiszadobon 1 drb. 1 ésfél éves daru szőrű ökör borjut. Eszenyben 1 drb. 6 éves fakó tehenet, ugyanott 1 drb. 8 éves vasderes jegytelen kanca lovat fogtak fel.

A feminizmus ellen. Amikor a feministák agitációjuk körébe bevonták Szabolcs vármegyét is, ugyanakkor határozta el a fumei rapprezentanza, hogy a tanítónőknek lemondási kényszer mellett megtiltja a férjhez menést. Indokolása szerint olyan sok a kenyér nélküli férfi, hogy nem igazság, ha a férjhez ment nők is keresnek. Mi sem természetesebb, hogy ezt a határozatot pártolás végett a fumei kollegák expedíálják a szabolcs megyei tanítóegyesületeknek is.

A Kistéri új „Apolló”-színház ünnepélyes megnyitása. Az „Apolló” mozgófénykép és tudományos színház megnyitása ünnepélyesen a hatóságok és a sajtó képviselőinek jelenlétében ma fog lefolyni. Ez alkalomra a vállalat vezetősége oly remek műsort állított össze, amilyenben ritkán van alkalma a közönségnek gyönyörködni. — Csakis tiszta új képek kerülnek bemutatásra és pedig a legutolsó újdonságok a műsor szenzációja „Az új Törökország.” Jelenetek Konstantinápolyból az alkotmány kihirdetése idejéig. Gyönyörű természetes felvételek. Érdekes számok még „Egy züllött ember története.” Remek drámai jelenetek Ohnet egy hírneves regénye után lejátszva. „A Vacuum Cleaner.” Az ellopott porszívógép! Kitűnő tréfás képsorozat. „A méhkirályné.” Gyönyörű szép színes látványosság. Pompás balettekkel. — Ezenkívül sok, csakis elsőrendű válogatott kép. — A színház helyisége és a tágas előcsarnok fűtve van. A nézőtér kitűnően ventillálva. — Előadások lesznek ma este 8 és 9 órakor. Vasárnap d. u. 4, 5 és 6 órakor. Este 8 és 9 órakor. Hétfőn nagy élite előadások este 8 és 9 órakor. Műsoron „A spanyol hadsereg.” Remekül sikerült természetes felvételek. E képek manőverezés közben élethű képét nyújtják a spanyol hadsereg szervezetének. A megnyitó előadáson Rácz Marci kedvelt cigányzenekara hangversenyez.

A nagyállai elmeorvosintézetben másodorvosi állás üresedett meg. Pályázni e hó 24-éig lehet.

El az uszályllyal! Ezt hallani minduntalan, amióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkel-bacillusok átvitele útján, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az ezen betegség elleni óvintézkedésre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurrut ellen, mert csakis katarrhális gyuladással képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint a „Sirolin-Roche”, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban.

A szalmakalap közműhely megkezdte újból a tagok felvételét. Ez a hasznos intézmény nem csak jó mellékkeresetnek bizonyul, mivel a tehetségesebb növendékeket átveszi az állam és tanítónőknek alkalmazza más vidékeken.

Talált tárgyak. Rendőrségünkhöz vadászati szereket és egy üveg szeszt szolgáltatottak be, mint talált tárgyakat.

Tanárok mellékfoglalkozása. A mi főgimnáziumunk tanárai is tanítanak más intéze-

tekben melyet egy fővárosi lap közlése szerint a kormány beakart tiltani. Ez a hír nálunk is feltűnést keltett, azonban alaptalanul, mert Apponyi a Pol. Birt.-ben megcáfolta azt.

Mühle rózsakatalógusa. Előttünk fekszik Mühle Árpád kitűnő hírű temesvári rózsagyűjtőjének most megjelent rózsakatalógusa. A katalógus páratlan elegáns külső kiállításra épít, mint a nagy szeretettel és szakértelemmel összeállított tartalma a közönséges, sablonos árjegyzékek nivója fölé messzi emelik. A rózsák tenyésztését, szaporítását és gondozását lapidáris rövidekkel és éles tárgyilagossággal s szerkesztett utasítások alakjában magyarázza, melyektől a rozsabarád gyakran több és megbízhatóbb tanácsokat meríthet, mint hosszú és körülményes fejtegetésekből. A rózsagyűjtők jellemzése, dacára a szűk kereteknek, kimerítő és több mint 1000 fajta talált ezen műben felvétel. Ezen óriási gyűjtemény a temesvári tenyésztőkben a pedáns gondossággal tartatik szemmel, a növények raczionális és példás tenyésztési módszerrel szaporítattnak. E rózsák növények szépsége és bujasága a monarchia határán túlterjedő kiváló hírnévnek örvend. Ezen rózsák-árjegyzék, mely bárkit okszerű rózsatenyésztővé képez, ingyen és bérmentve küldetik meg. Iránta „Mühle Árpád rózsagyűjtőjéhez Temesvár” kell fordulni.

A szabolcs megyei agaraszok szerdán gyűlést tartottak Nyiregyházán. Elnökké újból Gencsy Albertet, alelnökké Orosz Miklóst, jegyzővé Kauzsay Ödönt, tb. alelnökké pedig Molnár Gyulát választották meg. Este társas összejövetel volt a Koronában, ahol a nagyszámú díszes közönség reggelig volt együtt. A termet Hoffmann A. eredeti perzsa szönyegekkel díszítette fel ezen alkalomra. Előtte való nap folyt le az agárverseny, melynek díjait Thuranszky Tihámér agarai nyerték el.

A régi nóta. Ismét a Nyiregyháza-Csap között járó vonatok rendszertelen közlekedéséről van szó. A közönség pedig nem kíván egyebet csak azt hogy a menetrend szerint este 8 óra 15 perckor érkező vonatot soha se vezessék be háromnegyed 9 óra előtt Nyiregyházára, mert ezt havonta ugyanis csak egyszer-kétszer tudják megtenni. A hiba csak ott van, hogy a közönség Csaptól kezdve minden állomáson megszokja a háromnegyed vagy 1 órai késést s azután amikor bekövetkezik néha a kritikus nap, akkor minden állomáson ott marad. A tavaszon tett felszólalásunk ügyében a miniszter vizsgálatot indított s ennek alapján szigorú rendeletet adott ki a vármegyénk belső összes vonatok menetrendszerint való járatása tárgyában. — Ugyanakkor megkeresést intézett a debreceni kamara városunk polgármesteréhez, hogy a vasutaknál észlelt hiányokat jelentse be hozzá. Polgármesterünk többek között bejelentette a csapi vonatok rendszertelen járatását is, de úgy látszik eredménytelenül, mert napjainkban is állandó a panasz különösen erre a vonalra. Egyéb kifogások is vannak vasuti állomásunk ellen, például az, hogy reggel 6 óra 15 perctől kezdve 10 perces időközökben 7 vonat jön állomásunkba be s így sem a kisvonat, sem a talyigások nem tudnak egy mindenkinek megfelelő indulási időt megállapítani. Ezen az állapotban azonban az új vasuti állomás sin hálózatának lerakásáig segíteni nem lehet.

Eladó hizott sertés. A Virág-utca 48. szám alatt egy tengerin kihizott fiatal sertés eladó.

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósértésrágyában.

Minden gazdasági növénynél, különösen

a szőlőben 100% termésmöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓGYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa.

Ha megbízható órára vagy jó és szép ékszerre van szükséges, és ezt jutányos áron óhajtja beszerezni, úgy forduljon bizalommal **Vrabecz** órás és ékszerészhez (Nyiregyháza Iskola-u: 8) Javításokat pontosan, jutányosan és jótállás mellett készít.

Tűzijátékokban ujdonságok
Hirschler Mór fűszerkereskedőnél, volt **Török Péter**-féle üzlet. Ugyanott m. kir. **lőporáruda, vadász, flóbert és revolver töltények** árusítása.

Menyasszonyok, vőlegények
figyelmébe ajánljuk Magyarország legnagyobb óra-, ékszer-, ezüstnemű üzletét, mely **Debrecenben a Löfkovits Arthur és Társa cég**, hol a legmegbízhatóbban és legolesőbban szerezhetik be szükségletüket.

CSARNOK.

Egy hajdani talmudista leveleiből.

Másolta: Purius.

Kelt V . . . 1880. okt. 1.

Kedves Barátom!

Eszteendője lesz maholnap, hogy a fatornyas faludba rabbinak választottak; esztendője lesz, hogy barátait és a gondatlan, vidám ifjúságot itthagya, elmentél a mások lelkiüdvösségét őrizni (Amire különben — zárójel közt legyen mondva — ha meg nem fizetnék, kár volna pocsekolni a drága időt.)

Te, amint a hivatásod meg is kívánja, bizonyára szörnyen komoly lettél azóta. És ha én, — aki még mindig a régi jópipa vagyok — most neked valami bibliaforgató ember kezébe nem való, csiklandós történet írlek. . . Juj! még elgondolni is veszedelmes: hogy rohanna egymásnak két hozott szemöldököd, mint két dühös medve, hogy apróznád millió darabra a lélekölő levelet, hogy gerjednél rettenetes haragra az ilyen égetni való eretnek ellen (már mint én vagyok) aki elég vakmerő szentségtelen kézzel belemarkolni a te jámbor lelked áhítatos csöndjébe!

Pedig kedves barátom kár volna a fáradságért. Sose erőltess magad. Hiába volna műfelháborodásod, hiába. Én ugysem respektálnám.

Másokkal szemben — tekintélyfenntartás szempontjából — adhatod ugyan a nagy szentet, de én előttem, hogy csak enyhén szóljak: kissé kómikusan tűnnél így fel. — Legalább mióta most két esztendője rajtacsíptelek azzal a kis piszével . . . hogy is hívták már no! . . . igen: a Rochelival.

Hopp! most elszóltam magam. Pedig ezt nem akartam. No de most már mindegy: kint van, hát kint van, vissza nem szívhatom. Most már csak arra lesz jó ügyelned, hogy az a levél a kedves feleséged kezébe ne kerüljön, mert legjobb esetben is a szakáladat cibálná ki. És ennek én a te fecsegő, indiscret barátod lennék az oka.

Látod, látod, milyenek a mai jóbarátok! Azért mert én egy velem megtörtént, kissé pikáns izű históriával nem akarok hozzád csak egy ajtóstól berontani, hát bevezetésül kisütöm inkább, hogy te sem voltál jobb a Deákné vásznánál, nem törődve azal, hogy az én leleplezésem esetleg a te gondosan ápolt, selymes szakáladba kerülhetne.

De ugy-e jobb lesz, ha már felhagyok a bevezetéssel, nehogy még egyszer — elszóljam magamat.

Legyen hát meg az Urnak az ő akaratja.

A mult héten, kedden Shakespere egyik leggyönyörűbb darabját adták a színházban: Hamletet. Tudod, hogy bolondulok ennek az embernek minden sor irásáért, hát még fentemlélt nagyszerű drámájáért. A jó Isten tudja hányszor olvastam már el, de elevenen, színpadon előadni még nem láttam. — Roppant kedvem kerekedett elmenni. Igen ám, de itt van a kemény régula, a szörnyű tilalom, hogy színházba menni talmudistának nem szabad. Ha megszegném és rajtacsipnénék, hát minden consilium abeundi nélkül

olyan biztosan kitennék a szűrőmet, mint-hogy kétszerkötő: négy. A kockázat tehát kissé nagy. De a színházba mégis akartam menni.

Gondoltam hát egy merészet és nagyot: felöltözöm fehércelednek és úgy megyek!

Az ötlet tetszett. Mert így bizonyos voltam, hogy rajta nem vesztek. Hiszen így akár a rabbinkhoz is beszegődhetnék szakácsnének, mégsem ösmerne rám.

Az elhatározást tett követte.

A házikisasszonyom ruhája, kalapja, a háziasszonyom parókája, mondhatom ugyan-csak szemrevaló vászoncelédet formált belőlem.

Engem ucsce, mikor a tükörbe néztem azt hittem nagy hirtelen, hogy a nővérem áll ott a Berta. Az pedig — te is ösmered — híres szépség vagy két falu határában.

Még meg is jegyezte a háziasszonyom: — Vigyázzon Efrájim, mert még bele-szeret ott valaki.

Én erre, mint jól nevelt lányhoz illik természetesen mosolyogtam.

Mikor végre nagynehezen kioktattak, hogy miképp fogjam, meddig emeljem fel a ruhámat, hogy a bokám kilátszék, de a pantallóm nem; milyen feszesen tartsam a derekam és a fejemet? (az utóbbit igazán nem volt tanácsos sokat idő oda mozgatni, különben könnyen megeshetett volna rajtam az a szerencsétlenség, hogy a paróka az államig leesik, lévén a háziasszonyomnak, térfogatra nézve legalább is kétakkora feje mint csekélységemnek) s dicsőn betanulva még több efféle apróságot, elmentem.

Nono! csak sose ijedezzen kedves barátom, azzal már nem untatlak, hogy a részletezés kedvéért még az uton is elkísértessem magamat veled. Ami különben mint tisztességtudó ember már csak azért sem tennék meg, mert pap létedre nem akarlak azzal kompromittálni, hogy egy fehérceleddel egyedül kísérj végig az uton, lévén este hét és fél az óra.

Tehát röviden: — megérkeztem.

De Uramfia! Képzeld meglepetésemet, mikor megláttam, hogy jobboldali szomszédom szintén — talmudista. Ez pedig sokkal bátrabb és vakmerőbb volt, mint én, mert még csak maszkirozva sem volt.

Ugy látszott, tetszett neki a „szomszédnő”, mert igen barátságosan és kitartóan nézegetett reám.

S amíg ökelme a félhomályban epedő és sóvárgó pillantásokat lövelt felém, egy pokoli terv cikázott át agyamon: próbára teszem a collega urat, nincs-e fából?

Elkezdtem vele kacérkodni. Sok nem kellett neki, hajlott könnyen, de biztosan, mint a rossz asszony. Mikor a manőver biztosabb sikere érdekében kölcsön kértem a gukkerjét, azt már úgy adta ide, hogy keze lágyan, gyöngéden, de szonvedélyesen megérintette az enyémet. Legyen meg az örömed gondoltam és nem vontam el. Persze ez csak olaj volt a tüzre s a kolléga ur olyan extázisba jött, hogy később ugyancsak féken kellett tartani, mert, . . . mert az előadást is akartam ám látni.

Bármilyen hosszú is volt ez (már mint a collega urnak) egyszer azonban mégis vége lett.

És akkor következett a tűzpróba.

Megkérdeztem, hogy nem kísérne-e haza a lakásomra?

Nagy zavarban volt eleinte, ami könnyen is érthető, mert az kellett volna neki csak, hogy valaki ösmerős meglássa egy nőszemélylyel az utcán, éjnek idején. Szent Habakuk, talán fel is akasztják!

De mégis megemberelte magát és azt mondta, hogy elkísér.

Elindultunk. Persze én vezettem.

Ha temetőbe, erdőbe, vagy akár a pokotba (feltéve hogy ez a városon kívül legyen) veztettem volna, bizonyára a szempillája sem rebben meg. De hát nekem is volt eszem. Én nem félttem — hisz álruhában voltam — hát azokon az utcákon veztettem keresztül, ahol bennünket talmudistákat legjobban ösmernek.

Szegény! Hogy remegett, hogy bujt, lapult mögém, ha egy gyanus világító utcai lámpa elé kerültünk, vagy ha valaki szemközt jött velünk. Ilyenkor mindig volt va-

lami törülni valója az arcán. Vagy a szemébe ment valami, vagy nagyon izzadt (ami éppen igaz is volt) vagy pedig valódi hivatására használta a zsebkendőt. Még pedig oly képpen, hogy arcából csak a szeme látszott ki.

Félt, de azért jött!

Én pedig veztettem, mindig beljebb-beljebb az ösmerős utcákba, a veszedelem tor-kába. . . .

Az izzadság diónyi cseppekben ömlött le a homlokáról.

Reszketett és izzadt, de jött.

De én úgy láttam, hogy az a menés, nem bátorságból, sem az élvezendő gyönyör csábítására történt, hanem az izgalom és félelem által tulcsigázott agyveleje felmondván a szolgálatot, eltompult és ő vakon, bután ész és gondolat nélkül követett engem, mint egy mozgásba hozott gépezet, mely utközben elveté kormányzóját.

Csak akkor tért magához, mikor végre egy kapu előtt megállva kezemet felemeltem, hogy a csengőt meghuzzam.

Erre következett aztán egy jelenet kedves barátom!

Mint egy örült ragadta meg a kezemet és nem is emberi hangon hebegte szótagonként:

— Mi-i-it? . . . Ma-ga itt la-kik?

— Itt — feleltem pokoli nyugalommal.

Na erre a szóra aztán úgy elszaiadt az én drága collegám, hogy száz csendőr sem ért volna a nyomába.

Ugyanis, nem a magam, hanem a rabbink lakása elé veztettem.

Ölel barátod
Efrájim.

Napló kaukázusi utamról.

Irta: Hlatky-Schlichter Miklós.

Ucskuláni tartózkodásunk alatt, mely körülbelül 2 hétig tartott sok sok érdekes dolgot láttunk és tapasztaltunk.

Az iskola, községháza és néhány gazdagabb ember háza kivételével (ezek kőből épültek) a kis karacsáj kunyhókat fatörzsek-ből rakják össze, melyek közzé nagyon ügyesen vannak a hegyekből, az áradások alkalmával kimosott kődarabok beillesztve. Kisablakaik színes ruhadarabokkal vannak beakasztva, az ajtókon pedig méltán csudálkozunk. A küszöb térdig ér, míg a szemöldökfa a küszöbtől legfeljebb másfél méternyire van, úgy hogy szinte négykézláb kell bebujni a kis füstös és mindenféle edényekkel, szerzőmokkal és ruhákkal rendetlenül telezsított kunyhóba. A berendezést itt leírni túlságosan hosszadalmas lenne, csak annyit akarok megemlíteni, hogy előkelőbb helyeken még egy szusterszék alaku és magasságu háromlábú fém vagy faszék szolgál asztal gyanánt.

A férfiak nagyon regényesen öltöznek. Ruhájuk nagyjában megegyezik a kozákokéval. Derekuken van a „kinzsál”, a borotva-éles kardnagyságu kétélű tör, oldalukon a pisztoly. (A jobbmóduakról láttunk Browningot is).

Fegyvereiket még otthon sem teszik le, reggeltől estig rajtuk lóg a veszedelmes hegyes kinzsál és a mindég élesen töltött revolver. Állandóan lóháton járnak, melyekkel a legmeredekebb hegyoldalakra is felbaktatnak. Többnyire szép arcú, magas, fekete haju férfiak.

Oh! De a szép nem, nem szép! Sőt határozottan csuf. Jóllehet mohamedánok, mivel nagyon félre eső vidéken és Konstantinápolytól is messze vannak, nem tartják be pontosan a törvényeket és fedetlen arccal járnak. (Pedig volna mit betakarni! Vagy talán érzik, hogy nincs mit elrejtteni?) Alsótestüket bő bugyogó fedi. Alakjuk többnyire alacsony, soványak és nagyon fejletlenek. A kis karacsájok ruházata, szokása játéka pedig nagyon hasonlít a cigány purdékéhoz. A nőkön tarka ruhákkal, rikitó színű turbányakkal, szintén van valami cigányos vonás. Az első tatár, kivel megismerkedtünk házigazdánk segédje volt.

Mindjárt az első napokban megismerkedtünk több gazdag karacsájjal, többek között az effendivel (a tanítóval, ki egyuttal a papi teendőket is végzi. Általában mindenki

effendi, aki a kórán, Mohammed szent könyvét olvasni tudja. Boldog emberek! Könnyű volna itt doktorátust szerezni — t. i. ha volna.) Ucskuláni tartózkodásunk alatt dr. Pöhle Vilmos bátyám, azon időt levonva, mikor a faluban kóboroltunk vagy ebédre, lakodalmakra voltunk hivatalosak, karacsáj szótár és nyelvtan szerkesztésével, vagy tatar mesék, mondak babonák, dalok gyűjtésével foglalkozott.

Ezen dolgában nagy segítségére volt egy nagyon kedves, derék eszes effendi — növendék. Murád. (Csinos fiú volt, és a lányok verset is csináltak rá?) — az ő állítása szerint.)

Ő vezetett bennünket, ha valami látogatásra mentünk. Én csak jelekkel beszéltem vele, de a betyár pap növendék megértette, midőn (szintén jelekkel) kifejeztem előtte, hogy a karacsáj lányok nem szépek, és hogy milyenek a mi hölgyeink. Mosolyogva figyelt.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

M. urnak Helyben. Levelét beküldtük a kamarának, honnan az alább hozott értesítést vettük: Korüleli Kereskedelmi-és Iparkamara Debreczen. 14.429 1908. A „Szabolcs” tek. Szerkesztőségének Nyiregyháza. F. hó 4-éről kelt kérelmére csatolva küldjük a zittai iskola prospectusát, melyben a kérdés tárgyává tett pontokat kézzel megjelöltük. Ugyazintén csatolunk egy pályázati hirdetményt. Ez ugyan már lejárt, de 1909-évre ugyanily ösztöndíjak kerülnek kiosztásra. Bár a 300 koronás ösztöndíjakról a hirdetményben az áll, hogy műhely vagy gyakorlati alkalmaztatás feltétele mellett adhatnak ki, szakiskolai hallgatás céljára is kiadható, Debreczen, 1908. november hó 5. A körületi kereskedelmi és iparkamara nevében: Szabó Kálmán elnök. Rácz s. titkár. A prospectust szerkesztőségünkben átveheti.

Ifj. Marich Agoston urnak a Hungara Esperantista Sociétó elnökének, Budapest, Szabolcs megye közönsége szintén érdeklődik a tudományos dolgok iránt. A cél érdekében azonban kívánatos, hogy az író ne elvont fogalmakkal fárasza az olvasók agyát, ha nem könnyű modorban, talán népirodalmi részbe szöve tárgyalja az elmondandókat. Nézetünk szerint jó volna, ha megirná a IV-ik eszperantó kongresszus epiródjait. Megvagyunk győződve, hogy a világ mindentájáról összesereglettek ismerkedése nem ment derős jelenetek nélkül különösen akkor, ha a tagok nem mindogyike birta teljesen még az esperantó nyelvet sem. A környezet a város hangulata, az utazás befolyása mind hálás témának ígérkezik, különösen önnek aki munkatársa a Közbiztonságnak és így természetesen érti még a titkolni kívánt dolgok felkutatását is. Munkatársaink között örömmel üdvözljük és várjuk az ígért cikket. Legyen meggyőződve, hogy ha a debreceniek megtudták alakítani az első vidéki egyesületet, a nyiregyháziak megtudják a magukét, ha komolyan veszik a dolgot. Nekünk is vannak kiváló tanáraink nem csak Debrecennek van meg a maga Török Pétere.

Dr. n. urnak Helyben. Levelét áttettük a Hungara Esperantista Sociétó-hoz, amely a

következőkben válaszol önnek. Eszperantó nemzetközi nyelv. Mindenki által három hét alatt megtanulható. Egyszerű nyelvtan és ismert szavakból álló szótár jellemzik ezen igen könnyű nyelvet. Felvilágosításért forduljon Marich Ágostonhoz (Budapest IX, Üllői-ut 59.) A magyar eszperantó lap szerkesztősége. — Eszperantó la internacia lingva. Estas de chiú dum tri semajnoj lernebla. Simpla gramatiko kaj el konotaj vortoj konsistanta vortaro karakterizas tiun chi tre facilan lingvon Pro informacio sin turna al Augusto Marich (Budapest IX, Üllői-ut 59.) La redakcio de hungara esperanto revno.

Zöldy Márton urnak. Szívesen üdvözljük munkatársaink között. A tiszteletplédányt megindítottuk és jelezzük, hogy lapunk pártoktól és személyektől függetlenül áll a közérdek szolgálatában és így bármely téren szabadon írhat. Az ígért cikket várjuk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

Hirdetések.

Ünnepélyes megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy

DOMBRÁDON,

a kisvasuti állomás közvetlen közelébe, ujonnan épült községi

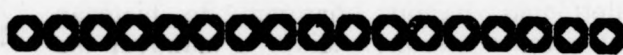
nagyvendéglőt és szállodát

bérbe vettem s azt a kor igényeinek megfelelőleg elegánsan berendeztem.

Hat vendég szoba, söröző, étterem, táncsterem és két külön szoba (separe) áll a n. é. közönség rendelkezésére.

A községi előjáróság folyó hó 15-én bankett- és bállal egybekötött hivatalos megnyitói ünnepélyt tart, melyre a n. é. közönséget ezuton is tisztelettel meghívja

SIPOS GÉZA
bérnök.

Ad. K. 15446—1908.

Ajánlati felhívás.

Nyiregyháza rend. tan. város az 1909., 1910. és 1911. évekre szükséges irodaszerek szállítására árlejtést hirdet.

A szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok a következő felirással látandók el: „A polgármesteri hivatalnak Nyiregyháza. Ajánlat az Ad. K. 15446—1908. számú ver-

senytárgyalási hirdetésben ki-irt irodaszerekre,

Az ajánlatok közvetlenül, vagy postautján folyó évi november hó 25-ik napjának délelőtti 10 órájáig adandók be a város polgármesteri hivatalához. Később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokhoz 200 korona bánatpénz csatolandó készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban. A bánatpénz ezen versenytárgyalási hirdetés számára hivatkozással folyó évi november hó 24. napjának délutáni 4 órájáig Nyiregyháza város házipénztáránál is letehető.

A beérkezett ajánlatok folyó évi november hó 25-ik napjának délelőtti 11 órájkor fognak felbontatni a városi polgármesteri hivatalban s ott az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik is jelen lehetnek.

A szállítási feltételek és az évi szükséglet mennyiségét feltüntető ajánlati lapok a városi kiadóhivataltól bármikor díjtalanul megszerezhetők.

A szállítás elnyerője az 1907. III. t.-c. 13. és 14. §§-ai értelmében csak kizárólag magyar ipar terméket szállíthat.

Azon pályázók, kik a város hatósága előtt ismeretlenek, tartoznak szállítóképessegüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez üzleik telepe szerint tartoznak.

A város fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg egyiket sem fogadja el.

Nyiregyháza, 1908. október 23.

Bogár Lajos,
h. polgármester.

! Sérvben szenvedők!

A KELETI-féle cs. és kir. szabadalmazott pneumatikus gummpelotával ellátott **SÉRV-**kötők a legnagyobb orvosi tekintélyek véleménye szerint a **legjobb** a maguk nemében! Alkalmasságukat a legnagyobb és legrégebb sérvet biztosan visszatartják!!

Árak: Egyoldalú 12.—K. Kétoldalú 24.—K.

Lágykésérvkötők egyszerű, de tartós minőség: Egyoldalú 6.—, 8.— és 10.— korona. Kétoldalú 12.—, 16.— és 20.— korona.

Köldöksérvkötők, háskötők lógóhas, gyomor, vagy vesébaj ellen.

Uj! Görcsérharisngák varrat nélkül! Uj!

Havibaj-kötélékek, heretartók stb.

Valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez szükséges összes készülékeket a legjobb kivitelben, eredeti gyári árak mellett szállít.

**Keleti J. orvos-sebészeti műszer-
kötszer-gyáros.**

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aki tudja, hogy házi használatra új padlófém létezik, mely két órán belül csontkeménnyé szárad

az csak a mosható **Eisenstädter Testvérek** féle törvényileg védett

EGLASINE padlófém máztt fogja használni, mely a következő

színekben, u. m.: 1. sz. világos-sárga, 2. sz. barnás-sárga, és 3. sz. mahagóni-barna színben kerül forgalomba, és melybel 1 kiló 14 négyszög méter felület bemázolására elegendő.

Az Eglasine előnye az eddig használatban volt padló-fém mázak fölött elsősorban az, hogy szagtalan, másodsorban pedig, míg az eddigiek hosszú ideig száradván, tapadások voltak, és így a port, piszkot is magukhoz vonták, addig az Eglasine gyorsan szárad és keménysége mellett sem törékeny, hanem megtartja rugékonyságát az időelötti kopással szemben. Az Eglasine az 1902. évi londoni nemzetközi kiállításon legfelsőbb kitüntetést nyerte. — Raktár Nyiregyháza:

Hibján Sámuel utódainál.

Dr. Zinner Jenő ügyvédi irodáját Széchenyitér 8. sz., Mandel Emil-féle házba helyezte.

NESTLÉ

GYERMEKLISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomorbajosok részére.
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban
és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Telefon 19.

Mandi Emil szénraktára.

Nyílt egész fuvarokban, avagy a raktáramban átvéve

- 100 kg. Porosz szalon-sz. 4.—K
- 100 „ „ téglá-brikett 4.—K
- 100 „ Tatai tojás-brikett 3.60K
- 100 „ Királdi-szén 2.40K
- 100 „ Vágott fa 2.40K

500 kilogrammnál kisebb tételek zsákolva 20 fillérrel magasabb árban.

Valódi Perzsa és Smirna szőnyegek

szoba összekötők, táskák, Caramenie függönyök
óriási választékban kaphatók és megtekinthetők
november hó 15-ig

HOFFMANN ARTHUR butorraktárában

Egy középkorú

!! gyermektelen nős egyén, aki már 20 évtől fogva nagyobb gazdaságokban szolgált, jó bizonyítványokkal ellátva, !!

tiszti vagy ispáni állást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

Szőlő oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű „Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olesó ár és pontos kiszolgálás.
Szűcs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeseltetik.

Sirkövek

tíz százalékkal olcsóbb mint bárhol.

Nyiregyháza,
Kótaji-utca 5. szám.

Hirdetések

jutányosan fevétnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Szabolcsvármegye legnagyobb butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb stíli ebédlő és háló szobákat, saját készítményű kárpitozott butorokat, ugymint ebédlő divánok és salon garnitúrákat a legújabb kivitelben és legjobb minőségben jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

Vas és réz butorok nagy választékban.

Jó karban lévő Strobl Frigyes-féle zongora Nádor-utca 9. számú házban kiadó.

Használt tölgyfa

hordók

minden nagyságban és gesztenyefa transport-hordók jó állapotban

jutányos áron eladók
Wolf Lipót Fiai cégnél

Kismartonban, Sopron m.

Lichtenberg Jakab

legnagyobb cipőraktára

Nyiregyházán.

(R. kath. parokhia sarok.)

Mértékutáni megrendelések gyorsan foganatosítottatnak.

Aki olcsón akarja őszi lábbeli szükségletét beszerezni és hiányát érzi női, férfi- és gyermek cipőknek, avagy férfi- és gyermek csizmáknak, forduljon bizalommal hozzám és előre is biztosíthatom, hogy szolid árak mellett, pontosan és elsőrangú készítményekkel fogom kiszolgálni. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség jóakarátábjánvalva, vagyok tisztelettel

Lichtenberg Jakab.

Főüzlet:
Telefon 140.

Nyomda:
Telefon 182.

Piringer J. utóda (Borbély Béla)

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése és könyvkötészete

— Nyiregyháza, Városház-épület. —

TANKÖNYVEK

új és használt állapotban
melyek az összes helybeli tanintézetekben és elemi iskolákban az 1908—9. tanévben használatni fognak

a legjobban beszerezhetőek.

GUTTMANN HENRIK divatáru üzlete Nyiregyházán.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőimmel közölni, hogy az őszi szövetek uri öltönyökre nagy mennyiségben a legújabb mintájú és legjobb minőségben megérkeztek, melynek megtekintésére tisztelt vevőimet meghívom.

Kiváló tisztelettel Guttman Henrik.

Az őszi idényre már megérkeztek

KREISLER SIMON

divat és kézműáru üzletébe Nyiregyháza

a legújabb kosztüm-kelmék, flanelek, loden-kelmék,
mosóbarchetek.

Raktáron tartok valódi cérna, damast, gradli és schiffon vásznakat.

A legújabb

angol gyapju kelmék uri- és fiú öltönyökre

nagy választékban.

Továbbá ajánlom kizárólagos szőnyegáru üzletemet ahol mindennemű függönyök, asztalterítők, linoleumok, paplanok, matracok, mesés olcsó árakban szerezhetőek be.

Tisztelettel:

Kreisler Simon.

Saját sajtólásu, kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

„BÓNIO“

(Bejegyzett védjegy)

kókuszszirt árusít az
Első Magyar Kókuszdió Olajgyár
„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fia Nyiregyháza

Állandó raktár
gyászkalapokban

HALMÁGYI SÁMUEL UTÓDA

Nyiregyháza és vidéke legnagyobb női divat és kalap áruháza.

Tokaji-utca 1. sz. (Főtér.)

1908.

1908.

Az őszi és téli idényre a lelegegánsabb újdonságok megérkeztek

óriási választékban és bámulatos olcsó árak

mellett kaphatók: szőrme és plüsch kabátok, Ferenc József zsaketek 26 kor.-tól feljebb, városi és utazó bundák, leány és gyermek felöltők minden minőségben.

Párisi modell kalapok!

Párisi modell kalapok!

Bámulatos
olcsó árak!!

A nagyérdemű hölgyközönség b. pártfogását és személyes meggyőződését kérve vagyok kiváló tisztelettel

Halmágyi Sámuel Utóda.

Női
pongyolák.